

tmmob bülteni

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ HABER BÜLTENİ
Mart-Nisan 1999/Sayı 4

karadeniz sahil

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği; Çalışma Programı'nda yer alan Bölgesel Çalışmalar kapsamında, Doğu Karadeniz Bölgesi'nde yapımı süren "Sahil Yolu İnşaatını" incelemek, yöre halkının görüşlerini tespit etmek, sahil yolu konusunda halkı bilgilendirmek amacıyla 10-14 Mart 1999 tarihleri arasında bölgede kapsamlı incelemelerde bulunmuş, konuya ilişkin toplantılar ve Trabzon'da forum düzenlemiştir.

TMMOB Başkanı Yavuz Önen, 2.Başkan Celal Beşiktepe, Yürütme Kurulu Üyeleri Melike Dağistan, Şanver İsmailoğlu ve Yusuf Buldu, Yönetim Kurulu Üyeleri Cemalettin Küçük, Ethem Torunoğlu ile TMMOB Trabzon yerel birimlerinin temsilcileri ve uzmanlardan oluşan TMMOB Heyeti; Doğu Karadeniz Sahil Yolu inşaatını mahallinde detaylı olarak gezerek, yöre halkının görüşlerini aldı, proje konusunda halka bilgiler sundu. Karadeniz Sahil Yolu güzergahı üzerinde süren tespit, inceleme ve görüşmelerin kamera ile kayıtları yapıldı.

Karadeniz'in bölgesel sorunlarının ele alındığı ve Odaların Trabzon Şube'nin ve Temsilciliklerin yönetici ve üyelerinin katıldığı TMMOB İl Koordinasyon Kurulu Bölge Toplantısı düzenlendi. 12 Mart 1999 günü saat 19.00'da başlayan genişletilmiş İKK Toplantısı'nda, Birlik Başkanı Yavuz ÖNEN TMMOB çalışmaları ile son gelişmelere ilişkin bir değerlendirme yaparak, toplantının, Bölgesel Çalışma Programı kapsamında Trabzon'un toplumsal sorunları ile mesleki sorunlarımızı ele almak, çözüm yollarını tartışmak ve öneriler geliştirmek amacıyla düzenlendiğini belirtti.

TMMOB tarafından düzenlenen "DOĞU KARADENİZ FORUMU" ise 13 Mart 1999 günü Trabzon Hüseyin Kazaz Kültür Merkezi'nde yapıldı.

TMMOB tarafından hazırlanan dosya Birlik Haberleri'nin önümüzdeki sayısında yayınlanacaktır.

TÜRKİYE MİLLİYETÇİLİĞE TESLİM OLMAYACAK

18 Nisan 1999 Genel ve Yerel Seçimleri sonucunda, milliyetçi, şoven dalga büyük kazanımlar elde etti. Genel seçimlerde, DSP ve MHP en çok milletvekili çıkaran partiler oldular. Önümüzdeki siyasi tablonun neleri gündeme getireceği, ilgili partilerin aktörleri tarafından dahi bilinmiyor. Öte yandan; yerel yönetimlerde, Fazilet Partisi büyük ölçüde başkanlıklarını korurken, kent yağmasına ve talana dönük politikaların da devam edeceği sinyalleri ortaya çıkmış bulunuyor.

28 Şubat süreci ve ardından süren baskı, şiddet politikaları ve seçim sürecinin adil olmayan bir şekilde örgütlenmesi; demokrasi güçlerini, emek, özgürlük ve barış isteyen sol partileri yenilgiye uğrattı. Ancak tüm bu karanlık tabloya ve "yenilgi ruh halı"ne rağmen, yarınlara umutla bakmak gerekiyor.

Yenildik ama milliyetçiliğe ve gericiğe teslim olmayacağız.

TMMOB Seçim Bildirgesi

TMMOB 18 Nisan Genel ve Yerel Seçimlerine ilişkin bir "Seçim Bildirisi" hazırladı. Bildiri 13 Nisan 1999 tarihinde saat 12.30'da TMMOB Binası önünde yapılan kitlesel bir toplantıyla basına ve kamuoyuna duyuruldu. Daha sonra TMMOB yöneticileri ve üyeleri Kızılay sokaklarında Seçim Bildirisini dağıttılar. İlgili Seçim Bildirisi TMMOB Bülteni Özel Sayısı olarak yayımlandı.

KTMMOB 40.Genel Kurulu Yapıldı

Kıbrıs Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği 40.Genel Kurulu 24 Nisan 1999 günü Lefkoşa'da yapıldı. TMMOB Yürütme Kurulu Üyeleri Şanver İsmailoğlu ve İsmail Küçük'ün de katıldığı genel kurulda Şanver İsmailoğlu; 18 Nisan seçimleri, ülkedeki son siyasal ve ekonomik durum, Kıbrıs Sorunu, uluslararası gelişmeler ve TMMOB çalışmaları konulu bir konuşma yaptı.

Hüseyin İnan'ın yeniden Genel Başkanlığa seçildiği Genel Kurul'da, Genel Yazmanlığa Erdoğan Fide, Genel Saymanlığa Ali Tanalp, Yüksek Onur Kurulu Başkanlığı'na Bektaş Göze, Onur Kurulu'na; Yücem Erönen, Eren Soygür, Ramadan Görgü, Aydın Beyitler, Denetleme Kurulu'na; Ezcan Özsoy ve

tmmob'den HABERLER -

Mühendislik Mimarlık Eğitimi Sempozyumu

Çalışmanın amacına uygun konular saptanmış ve yapılan 1.Duyuru ile sempozyuma sunulacak bildiri özetlerinin 14 Nisan gününe kadar gönderilmesi istenmiştir.

20 Nisan günü yapılan Yürütme ve Düzenleme Kurulu Toplantıları'nda gelen 45 bildiri özeti değerlendirilmiştir. Bildirilerin sempozyum konularına göre dağılımında noksanlar ortaya çıkmıştır. Noksanlıkları gidermek üzere "sipariş bildiri" yoluna gidilmektedir. Bildiri istenecek kişi ya da kurumlar saptanmıştır. Görüşmeler yapılmaktadır. İstenen bildiri özetlerinin de 10 Mayıs gününe kadar bildirilmesi beklenmektedir.

Sempozyum için ikinci duyuru yapılacak ve birinci duyuruda isteneceği belirtilen bilgiler iletilecektir.

Sempozyum yeri olarak Yıldız Teknik Üniversitesi salonları belirlenmiştir.

Seçimlere Yönelik Ziyaretler

Genel ve Yerel Seçim çalışmalarının yoğun olarak yaşandığı geçtiğimiz ay boyunca yerel ve genel seçimlerin adayı olan kişi ve partiler Birliğimizi ziyaret ederek, seçim sonrası projelerini aktardılar. 18 Mart 1999 tarihinde, İşçi Partisi Genel Başkan Vekili Hasan Yalçın ve parti adayları; 26 Mart 1999 tarihinde, Özgürlük ve Dayanışma Partisi Ankara Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Ali Yiğit ve İlçe Belediye Başkan Adayları; 13 Nisan 1999 tarihinde, Demokrat Türkiye Partisi Ankara Büyükşehir Belediye Başkan Adayı Sinan Ülgen ve yine aynı tarihte Demokratik Sol Parti Ankara 1.Bölge milletvekili adayları Birliğimizi ziyaret ederek, iktidara geldikleri takdirde gerçekleştirecekleri projelerini aktardılar.

SİP Üyesi Hüseyin Duman'ın Öldürülmesine Tepki

18 Nisan Yerel ve Genel Seçim çalışmaları sırasında SİP üyesi Hüseyin Duman İstanbul'da bir sivil polislin açtığı ateş sonucu öldü. Ankara'da bu saldırıyı kınamak üzere 20 Nisan 1999 tarihinde Yüksel Caddesi'ndeki İnsan Hakları Anıtı önünde bir basın açıklaması yapıldı. Basın açıklamasına TMMOB Genel Sekreteri Yusuf Tek ve Genel Sekreter Yardımcısı Subutay Alptürk katılmışlardır.

TMMOB Dünya Radyo'da ve Flash TV'de Seçim Bildirgesini Açıkladı

Dünya Radyo'da TMMOB II. Başkanı Celal Beşiktepe TMMOB'nin Seçim Bildirisi'ni, seçim sürecine ilişkin görüşlerini ve ülkedeki son siyasi gelişmeleri aktardı.

Flash TV'de ise 15 Nisan 1999 tarihinde Ana Haber

Bülteni'ne Birlik Başkanımız Yavuz Önen katılarak seçim sürecinin genel bir değerlendirmesi ile birlikte, mühendis-mimarların karşı karşıya oldukları sorunları dile getirmiştir. Kamuda ve özel sektörde yaşanan sıkıntılar ve üretim ekonomisi yerine rant ekonomisinin meslek alanlarında yarattığı tahribat üzerinde durmuştur. Önen, seçim sonrasında Türkiye'nin karşı karşıya olduğu tablonun değişmeyeceğini vurgulayarak, TMMOB'nin seçim bildirgesi üzerine kısa bilgiler vermiştir.

TMMOB Ankara TEAŞ İşyeri Temsilciliği Seçimleri Yapıldı

TMMOB Genel Sekreteri Yusuf Tek'in katıldığı Ankara TEAŞ İşyeri Temsilciliği seçimlerinde Ersin Zihnioğlu (EMO) Başkanlığa, Nurettin Arıel (KMO) Başkan Yardımcılığına, Cemal Sönmez (MMO), İlhan İlkor (ŞMOK), Nazan Sert (EMO) üyeliklere, Şerife İpek (FMO), Necmettin Perçin (EMO) yedek üyeliklere seçilmiştir, TMMOB'nin 19.3.1999 tarihli Yönetim Kurulu Toplantısı'nda alınan 205 nolu karar ile atanmalarına karar verilmiştir.

TMMOB ile Tez-Koop-İş Sendikası Arasında 11.Dönem Toplu İş Sözleşmesi Bağtlandı

27 Ocak 1999 tarihinde başlayan görüşmeler, taslak metin üzerindeki tüm maddelerin anlaşmaya varılması ile 16 Şubat 1999 tarihinde sona ermiştir. 4 Mart 1999 tarihinde de Toplu İş Sözleşmesi taraflarca imza altına alınmıştır. Yürürlük tarihi 1 Ocak 1999-31 Aralık 1999 olan XI. Dönem Toplu İş Sözleşmesi ile Birlik personelinin ücretlerine; birinci altı ay için 1 Ocak 1999 tarihinden geçerli olmak üzere %35, ikinci altı ay için ise 1 Temmuz 1999 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere DİE'nin açıklayacağı 1999'un ilk altı aylık Tüketici Fiyat Endeksi ve endeksin %10'u eklemek suretiyle bulunan oranda zam yapılmıştır.

İKK Atamaları

TMMOB Yönetim Kurulu'nun 26.2.1999 tarihli toplantısının 185 nolu kararı gereği İzmir İl Koordinasyon Kurulu Sekreterliği'ne yeniden Makina Mühendisleri Odası'ndan Kazım Umdular, yeni kurulan Edirne İl Koordinasyon Kurulu Sekreterliği'ne ise Makina Mühendisleri Odası'ndan Ali Karahan atanmışlardır.

TMMOB Üye-Öğrenci Kurultayı 8 Mayıs 1999'da Yapılacak

TMMOB Makina Mühendisleri Odası tarafından hazırlık çalışmaları yürütülen "Öğrenci-Üye Kurultayı", Ankara Valiliği'nce 18 Nisan 1999 tarihinden sonraki bir tarihe ertelenmiştir. İller İdaresi Yasası'nın bir yansıması olan bu keyfi karar nedeni, Ankara Valiliği tarafından gönderilen cevap yazısında "...İçişleri Bakanlığı ile YÖK Başkanlığı'ndan görüş istenilmiş olup, ayrıca ülkemizin içinde bulunduğu hassas durum ile üniversitelerde meydana gelen öğrenci olayları da gözönünde bulundurulduğunda, genel güvenlik açısından söz konusu toplantının 18 Nisan 1999 tarihinden sonra yapılmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir."

olarak ifade edilmektedir.

TMMOB Öğrenci-Üye Kurultayı 8 Mayıs 1999 tarihinde TÜBİTAK Feza Gürsoy Salonu'nda saat 9.00'da başlayacaktır.

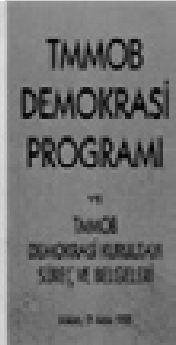
WFEO Mühendislik Eğitimi Başarı Ödülü'ne Vedat Yerlici Önerilmiştir

WFEO'nun (Dünya Mühendislik Örgütleri Federasyonu) 1999 yılında vereceği ödüller "Mühendislikte Başarı Ödülü" ve "Mühendislik Eğitiminde Başarı Ödülü" olarak saptandı. "Mühendislikte Başarı Ödülü"ne başvuru olmadı. "Mühendislik Eğitiminde Başarı Ödülü" için 4 başvuru yapıldı. Bu başvuruların değerlendirilmesi için yapılan çalışmalar sonucunda Boğaziçi Üniversitesi Mühendislik Fakültesi öğretim üyesi Prof. Dr. Vedat Yerlici bu ödüle aday gösterildi.

İki Yeni Kitap

TMMOB Şubat 1999'da iki yeni yayın çıkardı: "TMMOB Demokrasi Programı ve TMMOB Demokrasi Kurultayı Süreci ve Belgeleri" ile "Küreselleşmenin (Sermaye, Elektronik, Mal ve Hizmetler) Dolanımları".

Bu iki yayınınımızın da Odalarımız ve İKK'larımıza dağıtımı sağlanmış olup, Birliğimizden temin edilebilir.

İsrail Mimari Sergisi ve Filistin'in Tepkisi

TMMOB tarafından Filistin Devleti Büyükelçisi Fouad Yaseen'e gönderilen

yazıyı aynen yayınlıyoruz:

"Sn. Fouad Yaseen

Filistin Devleti Büyükelçisi

ANKARA

Mimarlar Odası Ankara Şubesi, bazı İsrail kentlerindeki modern yapıların fotoğraflarla, iki haftalık bir süre için sergilenmesini yapmıştır.

Elçiliğiniz Müsteşarı Sn. İbrahim TAMİM'in Birliğimizi ziyareti sırasında konu görüşülmüştür. 3.3.1999 tarihli yazınız 19.3.1999 günlü Yönetim Kurulumuza sunulmuş, kurul bu bilgilenmeler ışığında aşağıdaki kararı almıştır;

"İsrail Büyükelçiliği ile Mimarlar Odası Ankara Şubesi'nin ortaklaşa düzenlediği Kudüs kentini de kapsayan, son dönem İsrail Mimari Sergisi'nin, Mimarlar Odamızın salonlarında açılışını; İsrail'in yıllardır uyguladığı ırkçı politikaları ve Filistin halkının Kudüs kentinin tartışmalı statüsü karşısındaki duyarlılığını gözeterik, üzüntüyle karşıladığımızın Filistin Büyükelçiliği'ne bildirilmesine oy

birliğiyle karar verilmiştir."

Bu vesileyle derin saygılar sunarım.

Yavuz Önen

Başkan"

İpekyolu Serbest Şehir Paneli

9 Nisan 1999 tarihinde Kocaeli'nde Sakarya Valiliği ile Adapazarı Sanayi ve Ticaret Odası'nca düzenlenen bir panel yapıldı. Projenin ortakları olan Sakarya Valiliği ile Adapazarı Ticaret ve Sanayi Odası (ATSO) projeyi tanıtan ve savunan konuşmalar yaptılar. ATSO Başkanı Erol Öztürk "Kamu niteliğinde meslek kuruluşu olan ve mesleki uzmanlık alanına giren konularda kamu yararına dava açma yetkisi bulunan" TMMOB'yi Danıştay'a dava açtığı için kınadığını söyledi. Bunun üzerine konuşma hakkı doğduğunu söyleyerek söz alan TMMOB İl Başkanı Celal Beşiktepe "kamu kaynaklarının sermayenin hizmetine sunulamayacağını, halkın buna tepkisiz kalmasının beklenmeyeceğini" söyledi ve İpek Yolu Serbest Şehir Projesi hakkında TMMOB görüşlerini aktardı.

İ.Atalı, T.Okumuş, M.Aysan, C.Polat'ın 2.Ölüm Yıldönümü Anma Programı Adana'da Yapıldı

10 Nisan 1999 tarihinde Elektirk Mühendisleri Odası Adana Şubesi'nce düzenlenen Anma Programı EMO Adana Şube Başkanı Tuncay Özkul'un açılış konuşmasıyla başladı. EMO Yönetim Kurulu Üyeleri Cengiz Göldaş ve Sıtkı Çiğdem ile TMMOB Genel Sekreteri Yusuf Tek "Elektrik Mühendisliği ve Arkadaşlarımızın Bu Mücadeledeki Yeri" konusunda birer konuşma yaptılar. Programa "Mühendislik Etiği" konulu söyleşi ile devam edildi. Söyleşiyi TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi Kaya Güvenç yönetti.

Öğleden sonra programa mezar ziyareti, piknik, ağaç dikimi ve müzik dinletisi ile devam edildi.

Dünya Mühendislik Kongresi

Malezya Mühendislik Örgütleri'nin düzenlemekte olduğu Dünya Mühendislik Kongresi ve Fuarı 19-22 Temmuz 1999 tarihlerinde Kuala Lumpur şehrinde gerçekleşecektir. Mühendislik Vizyonuna Doğru teması çerçevesinde yapılacak kongrede uzay mühendisliği, biyoloji, ziraat, inşaat, elektrik, elektronik, iletişim, makina, gıda mühendisliği disiplinlerinin 21.yüzyılda oynayacakları rolün vurgulanması amaçlanmıştır. Bu çerçevede mühendislerin problem çözüme konusunda yenilikçi yaklaşımları, değişimin toplumu etkileme biçimleri, dünya çapında yapılan araştırmaların sonuçları, yeni teknik ve metodlar konusunda bilgilenme konularına ağırlık verilecektir.

Y.Önen, Türkiye-AB Karma İstişare Komitesi Toplantısına Katıldı

9 Mart 1999 tarihinde düzenlenen Türkiye-AB Karma İstişare Komitesi'nin 7.Toplantısı Brüksel'de yapıldı.

Avrupa Parlamento Heyeti ve Sivil Toplum Kuruluşları temsilcilerinin katıldığı toplantıya İstanbul Sanayi Odası'nın daveti üzerine Birlik Başkanımız Yavuz Önen'de katıldı. Toplantı'da "Türkiye'de Ekonomik ve Sosyal Konsey'in Kurulması-Bilgi Aktarımı", "Göç-Türkiye Vakası" konulu gündem maddelerinde Yavuz Önen iki sunuş yapmıştır.

Bulgaristan Büyükelçiliği Müsteşarı Jelew Birliğimizi Ziyaret Etti

Bulgaristan Bilimsel ve Teknik Birlikleri Federasyonu (FNST) ile başlatılan ilişkilerin canlandırılması tekrar gündeme geldi. FNST yeni başkanı Kiril Ermenkov ile TMMOB ilişkileri başlatılmış ve bu amaçla Bulgaristan Büyükelçiliği Müsteşarı Lübomir Jelew Birliğimizi ziyaret etmiştir. Ziyarete iki kuruluş arasında ortak çalışma alanları ve iki ülkenin durumu üzerinde görüşülmüş, iyi dilek temennilerinde bulunulmuştur.

Heleco'99; 21.Yüzyıl İçin Çevre Teknolojisi

Yunanistan Teknik Odası (TCG) tarafından düzenlenen "21.Yüzyıl İçin Çevre Teknolojisi" konulu 3.Uluslararası Sergi ve Bilimsel Konferans 3-6 Haziran 1999 tarihlerinde Selanik'te yapılacaktır.Çeşitli uluslararası kuruluşların (WFEO, UIA, AB, EPA, vb.) katılımıyla yapılacak bu toplantıda, bölgemizde yoğun olarak yaşanan çevre sorunlarına çözüm üretilmesi için üreticilerin, kullanıcıların ve bilim adamlarının bir araya getirilmesi amaçlanmıştır. Konferans altbaşlıkları su, hava, katı atık, çevre yönetimi, kentsel tasarım ve çevredir.

Tüketici Konseyi Toplandı

S4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un 21.maddesi gereği Tüketici Konseyi'nin üçüncü toplantısı 18-19 Mart 1999 tarihlerinde yapıldı. Yasa gereği TMMOB konseyde bir üye ile temsil edilmektedir. TMMOB'yi Yönetim Kurulu üyelerinden İsmet Öztunalı temsil etmiştir.

1995 yılında kabul ile yürürlüğe giren 4077 sayılı kanun üzerinde, uygulamadan ve benzer mevzuattan gelen isteklere dayalı olarak değişiklik yapılması yoluna gidilmektedir. Önerilerin tartışılması ve değerlendirilmesi sürecidir.

Jeoteknik Mühendisliği Konferansı

7-10 Haziran 1999 tarihlerinde Amsterdam şehrinde 12. Avrupa Konferansı- Zemin Mekaniği ve Jeoteknik Mühendisliği konusunda gerçekleştirilecektir. Konferansın teması Ulaşım Altyapısı İçin Jeoteknik Mühendisliği olarak saptanmıştır. Konferans limanlar, su yolları, köprüler, karayolları, havaalanları, hızlı raylı ulaşım ve metro konularını kapsamaktadır. Ayrıca bilgi teknolojisi, eğitim ve toprak kayması atölye çalışmaları düzenlenmiştir.

Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi Genel Kurulu Yapıldı

Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi Genel Kurulu 6 Mart 1999 tarihinde yapıldı. Kurula TMMOB'yi temsilen

görevlendirilen TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi Mümin Ceyhan, Türk Milli Komitesi'ne üye odalarımızdan Makina Mühendisleri Odası ve Elektrik Mühendisleri Odası ile birlikte katıldı. Dünya Enerji Konseyi Türk Milli Komitesi Yönetim Kurulu'na aday olan TMMOB üçüncü oldu ve yönetime giremedi.

Geçmiş Olsun

Geçtiğimiz günlerde TMMOB Metalurji Mühendisleri Odası Başkanı Yusuf Ziya Kayır kalp ameliyatı, TMMOB Genel Sekreteri Yusuf Tek ise safra kesesi ameliyatı oldular.. Yusuf Ziya Kayır'a ve Yusuf Tek'e geçmiş olsun diyor, bir an önce sağlıklarına kavuşmalarını diliyoruz.

Çıkacak Olan Yayınlarımız

Hazırlıklarını sürdürdüğümüz yeni yayınlarımız; "Batı Karadeniz Sel ve Heyelan Raporu", "Meslek Alanlarımızda Cumhuriyetin 75 Yılı" ve "MAL: 21.Yüzyılın Sömürgecilik Bildirgesi". Bu üç yeni yayınıımız önümüzdeki günlerde yayınlanacaktır.

DİSK/Basın-İş Başkanı Silahlı Kişilerce Kaçırıldı

DİSK üyesi Basın-İş Sendikası'nın Genel Başkanı Derviş Bayoğlu 8 Nisan 1999 tarihinde evinin önünden silahlı üç kişi tarafından kaçırılmıştır, tehdit edilmiştir. Konuyla ilgili DİSK Basın Ajansı tarafından yapılan açıklamada; "Saldırının azmettiricilerinin adresi bellidir. Bu çeteler ve azmettiricileri herkim olursa olsun, adalete teslim edilinceye kadar bu işin takipçisi olacağız. Bu ülkeyi çetelere teslim etmeyeceğiz." denilmiştir.

Türkiye Demokrasi Kurultayı Yapıldı

Türkiye Demokrasi Kurultayı 6 Mart 1999 tarihinde Ankara'da DSİ Konferans Salonu'nda yerel kurultaylarda seçilen 220 delegenin katılımıyla toplanarak yapıldı. 16 Mart 1999 tarihinde TMMOB Toplantı Salonu'nda yapılan basın açıklaması ile Türkiye Demokrasi Kurultayı Sonuç Bildirgesi basına ve kamuoyuna sunuldu.

SERMAYENİN SOYGUN VE SÖMÜRÜSÜNÜN SINIR TANIMAZ ALANLARI

“SERBEST BÖLGELER”

9 Aralık 1998 tarihli Bakanlar Kurulu kararı ile “İpekyolu Vadisi Serbest Bölgesi”ni kurup işletmekle yetkili kılınan Anonim Şirketin tescil tarihi 17 Aralık 1998 Ticaret Sicil Gazetesi’nde ilan edildiği tarih ise 28 Aralık 1998

Bakanlar Kurulu’nun 1983-1998 yılları arasında aldığı 40 adet kararı ile “sınırları belirlenen ve kurulup işletilmesi” karara bağlanan 19 adet Serbest Bölgenin toplam alanı 140 bin dönüm..

Bakanlar Kurulu’nun 9 Aralık 1998 tarihli kararı ile ilan edilen ve iptali için TMMOB’nin Danıştay’a açtığı davaya konu “İpekyolu Vadisi Serbest Bölgesi” tek başına 100 bin dönüm büyüklüğünde.

15 ülkeden oluşan AB’de toplam Serbest Bölge adedi 25, Türkiye’de ise Serbest Bölge adedi 20.

-2-

MAI (Çok Taraflı Yatırım Anlaşması) ve Serbest Bölgeler

“Sermayenin anayasası”, “Tekellerin orman kanunu”, “Sömürgeciliğin yeni tarzı”, “Küresel kapitülasyon”, “Emperyalizmin ütopyası”, “Tekel Hakları Bildirgesi”...

Bunlar son günlerde üzerinde sıkça tartışılan MAI (Çok Taraflı Yatırım Anlaşması) için dile getirilen kavramlardan bazıları. OECD bünyesinde 1995 yılından beri gizli olarak sürdürülen MAI o kadar çok taraflı ki, uluslararası tekellerin kendilerini sorumlu hissetmedikleri, dokunmadıkları, kendilerinde yatırım hakkı görmedikleri hiç bir alan yok gibi.

Sermayenin soygun ve sömürsünün sınır tanımazlığının reçetesinde;

* Yabancı yatırımlar üzerindeki her türlü sınırlamanın kaldırılarak, doğal kaynak kullanımını engelleyen koşulların kaldırılması, sermayenin hareket alanı ve kabiliyetini maksimize, risklerini ise minimize etmeye yönelik tüm yasal şartların hazırlanması,

* Emeğin üretimdeki etkinliğinin azaltılarak emeğin örgütlülüğünün dağıtılması, sendikal haklar, ücretlerin artış hızının sınırlandırılması, sosyal güvenlikle ilgili yasa maddelerinin kaldırılması, yeralmaktadır.

Kısacası MAI, uluslararası sermayenin girdiği ülkede üretimden pazarlamaya kadar her alanda faaliyet göstermesi, doğayı tahrip etmesi, enerji yoğun kirlenici teknolojileri transfer etmesi, mülkiyet edinme de dahil olmak üzere hiçbir sınırlama ve denetimle karşılaşmadan yer alabilmesinin yasal zeminini oluşturmaktadır.

MAI’nin en önemli kısımlarından biri yatırımı tanımlayan kısımdır. Yatırım hemen hemen herşeyi içerecek şekilde ve ayrıntılı olarak tanımlanmıştır. Buna göre yatırım her türlü doğrudan ya da dolaylı olarak sahip olunan ya da kontrol edilen varlık olarak tanımlanmıştır.

3218 Sayılı Serbest Bölgeler Yasası’nda getirilen düzenlemeler ile

MAI ile getirilmek istenen düzenlemeler örtüşmektedir. Serbest Bölgeler küçük birer MAI alanlarıdır.

MAI’de “sahip olunan her varlığın yatırım sayılması” gibi serbest bölgede de sınai, ticari ve hizmet gibi her alanda yatırım yapılabilmektedir. Yapılmakta olan İskenderun termik santralını Siemens-Steag, serbest bölge kapsamına almak istemiştir (Hürriyet 10/10/1998). İstanbul Menkul Kıymetler Borsası içinde bir serbest bölge kurulmuştur. Sağlıkta serbest bölgeler konuşulmaktadır. Ege Serbest Bölgesi’nde 2000 yılından başlayarak, “uzay kampı” adı altında yaşları 7-13 arasında değişen 300 çocuğa eğitim verileceği açıklanmıştır (Hürriyet 8/12/1998).

MAI’nin temelini oluşturan ulusal muamele ve performans ölçütlerinin geçerli olmaması ilkeleri burada fiilen yaşama geçmiş durumdadır. Yabancı sermayeden herahgi bir koşulu yerine getirmesi istenmemektedir.

MAI'de yatırımları korumak için emeğe yapılacak saldırı, serbest bölgedeki grev yasağında yaşam bulmuştur. Grevsiz, toplu sözleşmesiz sendika varolamayacağı için çalışanlar, tamamen örgütsüzleştirilmektedirler. Kuruldukları 10 yıl sonra bölge sınırlarda bazı oynamalarla, serbest bölgelerin yeniden ilanyıyla görev yasağının sonsuza dek sürdürülmesi sermayenin gündemindedir.

MAI'deki kilit personel ilkesi gibi, serbest bölgelerde de yabancı personel serbestçe çalışabilmekte ve giriş-çıkış yapabilmektedir. Mühendislik ve mimarlık, sağlık, hukuk gibi alanlarda, TC vatandaşlarının hakları ortadan kaldırılmaktadır.

3218 Sayılı Serbest Bölgeler Yasası'nın "Bölgenin Düzenlenme Esasları" başlığını taşıyan 5.maddesinin 3.paragrafı;

"Serbest bölgede arazinin kullanımı, yapı ve tesislerin projelendirilmesi, kurulması ve kullanılmasıyla ilgili diğer bütün izinler ve ruhsatlar bölge müdürlüğünce verilir ve denetlenir" hükmünü içermektedir.

Aynı Yasa'nın "Uygulanmayan hükümler" başlıklı 12.maddesinde;

"Serbest bölgelerde 1580 sayılı Belediye Kanunu'nun 15.maddesinin 5,22,25,32 ve 47. bentleri dışında kalan hükümleri; 5682 Sayılı Pasaport Kanunu; 5683 Sayılı Yabancıların Türkiye'de Seyahat ve İkametleri Hakkında Kanun ile 2007 Sayılı Türkiye'deki Türk Vatandaşlarına Tahsis Edilen Sanat ve Hizmetler Hakkında Kanun ile ek ve değişiklikleri; 6224 Sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu; 2677 Sayılı Sivil Hava Meydanları, Limanlar ve Sınır Kapılarında Görev ve Hizmetlerin Yürütülmesi Hakkında Kanun; 1050 Sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu; 832 Sayılı Sayıştay Kanunu; 2886 Sayılı Devlet İhale Kanunu ile diğer kanunların bu Kanuna aykırı olarak hükümleri uygulanmaz." denmektedir.

Yasa'nın bu hükümlerinden,

"serbest bölge" olarak ilan edilen yerlerde arazi kullanımı, yapı ve tesislerin projelendirilmesi, kurulması ve kullanılmasıyla ilgili yapı ruhsatları ve yapı kullanma izinleri gibi fiziki planlama ve yapılaşmaya ilişkin tüm kararların alınmasında bu konulardaki genel yasaların "İmar Yasası, Çevre Yasası, Kıyı Yasası, Kültür ve Tabiat Varlıklarını Koruma Yasası vb. uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Serbest bölgelerde MAI gibi çevre düşmanıdır. İstanbul B.Çekmece'nin su havzası üzerine kurulan İstanbul Trakya Serbest Bölgesi (İSBAŞ) , bunun bir örneğidir.

Patronlar serbest bölgelerde teşviklerden yararlandıkları halde, ne kurumlar, ne gelir, ne KDV hiç bir vergi, fon vb. ödememektedirler. Buna karşılık,

imkanlarından daha fazla yararlanmak" hükmünü içermektedir.

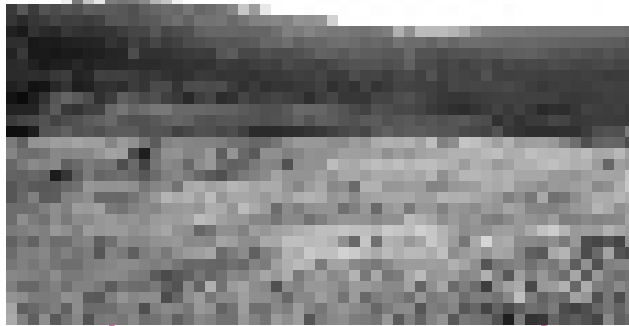
Ancak veriler bu durumun amacından saptığını ortaya koymaktadır. Serbest bölgelerde faaliyet gösteren firmaların sadece %12'si üretim faaliyetinde bulunuyor. Üretim amacı olmayan firmaların oranı %88'i bulurken, bu firmaların %65'i alım-satım işleri yürütüyor. Bu rakamlar serbest bölgelerde ihracat için üretim yapmak amacının yerine getirilmediği sonucunu ortaya koyuyor. Firmaların serbest bölgeleri depolama amaçlı kullanarak teşvik ve avantajlardan yararlandıkları görülüyor. Serbest bölgelerdeki faaliyetlerde ihracatın oranı da bir hayli düşük. Serbest bölgelerdeki ticaret hacminin sadece %15'ini ihracat oluşturuyor.

İlk kurulan serbest bölgeler kamu arazisi üzerinde açılıyordu. Daha sonra Serbest Bölgeleri Tesis ve Geliştirme Fonu'nun genel bütçe içine alınmasıyla serbest bölgelerin özel sektör tarafından kurulabileceğinin önü açıldı. Ege, İstanbul Atatürk Havalimanı ve Trabzon Serbest Bölgeleri kamu arazisi üzerinde sermaye tarafından kuruldu. 1995 yılından sonra ise, arazisi de sermayeye ait olan serbest bölgeler bölge modeli gündeme geldi ve sermaye serbest bölgelere ilgi göstermeye

başladı. Çünkü bu modelle birlikte serbest bölgelerden rant elde etme imkanı ortaya çıktı. Ucuz arazi kapatıp, burayı tel örgülerle çevirme imkanıyla buluşan sermaye, söz konusu araziye fahiş fiatlarla satarak yüksek oranlarda rant elde etmeye başladı. Böylece, serbest bölgelere olan talep bu uygulamalarla birlikte patlamaya başladı.

İstanbul Trakya Serbest Bölgesi'nin avantajları "Yatırımda Yeni Bir Model" başlığı altında kurucu ve işletici firma İSBAŞ tarafından verilen ilanlarda bakın nasıl sunuluyor.

"TAPU: İSBAŞ sunduğu "Satın Al, Sahip Ol" uygulaması ile Serbest Bölge'ye farklı bir bakış getiriyor: Arazi veya bina mülkiyetine sahip yatırımcılar, mülklerini başka bir kullanıcıya satma,

emekçilerin tüm ülke çapında ödediği vergilerle bütçesi karşılanan polis, serbest bölgede emekçilerin direnişlerini önlemek için "güvenlik" sağlamaktadır. Küreselleşme ve MAI ile oluşturulmak istenen yeni ulus-devletin fonksiyonlarına ne kadar da benziyor. MAI ile dünya bir serbest bölge haline getirilmek istenirken, MAI hukuku mevcut serbest bölgelerde uygulanıyor bile.

Rant Alanları Serbest Bölgeler

3218 Sayılı Serbest Bölgeler Kanunu'nun "amaç ve kapsam" başlığını taşıyan 1.maddesi "Bu kanun Türkiye'de ihracat için yatırım ve üretimi artırmak, yabancı sermaye ve teknoloji girişini hızlandırmak, ekonominin girdi ihtiyacını ucuz ve düzenli şekilde temin etmek, dış finansman ve ticaret

kiralama veya devretme imkanına sahip oluyor.

KONUM: İSBAŞ, İstanbul'un yanibaşında, TEM otoyolunun Çatalca çıkışında Levent'e 25 dakika, Mahmutbey girişlerine 12 dakika uzaklıktaki ayrıcalıklı konumunun yanısıra sizlere sınırsız teşvik imkanları sunuyor." (THY SKYLIFE 4,5,6,7,8,9,10/98)

Serbest Bölgelerin hangi amaçlı kurulduğu açıkça ilan ediliyor. Amaç yoruma gerek olmayacak kadar açık.

İstanbul Trakya Serbest Bölge kurucu ve işleticisi İSBAŞ aynı dergideki tanıtım ilanında, "Ucuz işgücü, ucuz enerji; grev yok; vergi yok; gümrük yok" diyerek patronlara cenneti gösteriyor.

Serbest İhracat Bölgelerinde İstihdamın Yapısı

Cinsiyet ve Yaş

Serbest ihracat bölgelerinin bulunduğu ülkelere endüstrinin kaymasının en önemli nedenlerinden biri bol ve ucuz işgücünün varlığı olduğunu belirtmiştik. Bu koşullar serbest ihracat bölgelerinde fazlasıyla bulunuyor. Bu bölgelerde genel olarak yüksek oranda kadın ve genç işçi çalıştırılmaktadır.

İstihdamın ortalama %70'i kadın işçidir. Bu oran Malezya'da %83, Güney Kore'nin Masan Serbest Bölgesi'nde %71, Taiwan'da %79, Meksika Sınır Bölgesi'nde %80'dir.

Çalışanların büyük çoğunluğu 16-25 yaş grubundadır. İşçilerin Taiwan'da %90'ı, Güney Kore'de %80'i 30 yaşın altındadır. Zaten düşük olan ücret düzeyi kadın işçi söz konusu olduğunda daha da düşmektedir. Ortalama olarak kadın işçilere ödenen ücret, erkek işçilere ödenenin %58'i kadardır.

Çalışma Süreleri

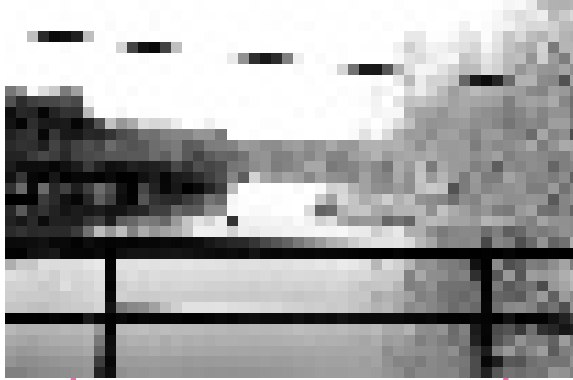
Öte yandan genel olarak serbest bölgelerde çalışma süreleri görece olarak daha uzundur. Honkong'da bu süre 60 saate, Kore'de ise 84 saate kadar çıkmaktadır.

Gerek ücretler, gerekse çalışma

koşulları açısından Serbest İhracat Bölgeleri, ihracata yönelik sanayilerin kurulup yaşaması için zorunlu olan koşulları sağlamaktadır. Zaten serbest ihracat bölgelerinin kurulma amacı da budur. Ancak ücretler ve çalışma koşulları açısından bu özel düzenlemelerin sağlanması mutlak bir otoritenin varlığını gerektirir. Ülke içinde ülke özelliği gösteren serbest ihracat bölgelerinin en önemli özelliklerinden birisi olan bu otorite eksiksiz sağlanmıştır.

Sendikal Haklar

Kural olarak Serbest Bölgelerde,

işçilerin örgütlenmesi, Sendikal hakları ve uyumsuzlukları yasaklanmıştır. Bölgeler kendi otoritesine ve yöntemine sahiptir ve çoğu kez kamu otoritesi (Devlet) yetkilerini bölge yönetimine devretmiştir.

Bizde bugün faal olan 11 Serbest Bölgenin 2'si kamu tarafından işletiliyor. Diğerleri özel, yerli ve yabancı şirketler tarafından işletiliyor. Devlet yetkilerini özel şirketlere devretmiş durumda.

İşgücü Açısından Serbest Bölgeler

Serbest Bölgelere yabancı sermayeyi çekme nedenlerinden biri de teşviklerin yanısıra bol ve ucuz işgücünün bulunmasıdır. Hatta bazı yazarlar "ucuz işgücünün kullanılmasını serbest üretim bölgelerinde dünya pazarı için yapılan üretimin ana nedeni sayan salt üretim yapan Serbest Üretim Bölgeleri için bu görüş doğru da sayılabilir.

Gelişmekte olan ülkelere bir göz atalım.

Business Week dergisi Malezya için

"Kapitalistlerin hülyası gerçekleşti. Yeterli petrol, ucuz arazi bol... Sanki dünya'da başka üretim yeri kalmamış gibi yabancı girişimciler buraya akın akın koşuyorlar. Bütünleşik devrelerin bağlantılarını günde 2 dolardan daha ucuz bir ücretle yapanlar öyle bol ki !"

Uzak Doğru Ekonomi dergisi Filipinler için şöyle yazıyor.

"Filipinlerin Batan Serbest Üretim Bölgesi'nde fabrikaların çoğu emek yoğun üretim yapıyor. Yabancı yatırımcılar için avantajlı özellik işçi ücretlerinin düşüklüğü. Örneğin bir ABD elektronik firmasının müdürü diyor ki "Amerika'da bir işçiyi 2 dolar saat ücretiyle çalıştırabilirsin ama burada Batan'da gündeliği 1.5 dolara binlerce işçi var."

Newsweek Dergisi Singapur Serbest bölgeleri için şunları yazıyor.

"Politik istikrar, bölgenin merkezi durumu, ucuz ve çalışkan işgücü. Bunlar hep Singapur'u Singapur yapan üstünlükler."

Turgut ÖZAL'ın ağzından suyunu akıtan Singapur için biraz daha bilgi verelim. 1995 yılından beri Singapur'a 500 yabancı firma yerleşmiş. Bunların arasında hep çok uluslu devlet yer alıyor. General elektrik, Philips, Beecham,. Toplam yatırım olarak ABD şirketleri 400 milyar dolarla başta geliyor.

Hill yayın şirketi müdürü MC GRAW "biz buraya daha ucuz daha çabuk üretmek için geldik" diyor.

The Times Dergisi Güney Kore için şunları yazıyor.

"İşgücünün ucuzluğu tüm yabancı yatırımları buraya çekiyor" Yabancı firmalar bol miktarda mevcut ucuz ve çalışkan işgücünü ancak 1956 yılından bu yana bulabildiler. Emek yoğun sanayide artan maliyetler sorunun ancak o zaman çözüme bağlayabildiler.

Kore'ye ilk gelen yabancı firmalar ABD holdingleriydi. Bunu Japon firmaları akını izledi. Bugün sadece elektronik dalında 168 Japon firması

çalışıyor.”

Taiwan'ın Kepez İhracat Fabrikalar Bölgesi, “ülkenin ihracatının %17'sini yüklenmiş durumda. Taiwan ekonomisinin büyük bir parçasını oluşturuyor. Japonlar, Amerikalılar, Çinliler buradaki en büyük yatırımcılar. İthalatın yarısından fazlası Japonya'dan ham malzeme ve yatırım mali olarak geliyor. İhracatın %50'si ABD'ye gidiyor. Sanki bütün ihracatçı fabrikalar Japonlar için kurulmuş. İhracat malları Amerikan piyasasına satmak için Taiwan işçilerini bedavaya kullanıyorlar.”

Financial Times gazetesi Mauritius için şunları yazıyor.

“İşçi ücretlerinin düşüklüğü, üreticileri, işi az yatırımla çabuk döndürecek ürünler üretmeye böylece bölgede çok sayıda fabrikaları kısa zamanda kurmaya yöneltti.”

Alman Dış Ticaret Gazetesi Tunus'u anlatıyor.

“Öğrenme yeteneği yüksek, becerikli işgücünün bolluğu sosyal giderler dahil, saat ücretlerinin 1.5 mark düzeyindeki düşüklüğü, döviz transferlerinin sınırlanmaması, ithalat ve ihracatta gümrük bağımsızlığı gibi kolaylıklar var. Alman sanayii bugün Tunus'da 40 kadar işletmeyle başarılı bir üretim yapıyor. Giyim ve kundura sanayi başta geliyor. Ücretlerin düşük düzeyi ve işgücünün disiplinli çalışması tüm dış yatırımlar için çekici nedenler. Üretimin buraya kaydırılmasında başlıca faktör hiç kuşkusuz ücretlerin düzeyi ve işgücünün bir Orta Avrupalıyı bile şaşırtacak ölçüdeki beceri ve disiplindir.

Busines International Corporation Brezilya için, “İş gücünün gerek nitelik gerekse ucuzluk bakımından, dünya standartlarına göre en elverişli yerlerden biri olduğunu Brezilyalı kadınların el becerisi gerektiren işlere özellikle yatkın olduklarını Amerikan sermayesine yeni üretim yolları açmış olduğunu” yazıyor.

“Bölgenin başlıca özelliği işgücünün ucuzluğu, vergi bağımsızlığı, bütün yan giderler dahil saat ücreti 0.77 dolar, dış işçiler için 0.50 dolar, o bakımdan

komşu Karayip ülkelerinde ki işçilikten daha ucuz.”

“El Salvador'da gerek usta, gerek düz işçi olarak bolluk derecesinde işgücü var. Bunlar hangi dalda olursa olsun çalışmaya hazırlar.”

“Guatemala'da ekonomik açıdan ucuz, üstelik çok da bol olan işgücü kullanılmaktadır. Uluslararası firmaların gereksindiği emek-yoğun üretimler için bu bolluk, bu ucuzluk çok büyük bir üstünlüktür.”

Haiti'deki Serbest Bölgeler “ucuz işgücü deposu, 8 saatlik işgünü için yasal asgari ücret 1 dolar.!” Bu örnekler bize dünya pazarına yönelik, yani ihracata yönelik serbest üretim bölgelerinde şu özelliklerin ortak olduğunu gösteriyor. İşgücü bolluğu, (adeta sınırsız) Becerikli işgücü, En ucuz işgücü...

işçilere ortalama 35 dolar, usta işçilere 50 dolardır. Malezya Serbest Üretim Bölgeleri'nde çırak işçilere elektronikte çalışanlara 1.45 dolar, Tekstil'de çalışanlara 1.30 dolar gündelik ödeniyor. Filipinler'in Baatan Serbest Bölgelerinde (1975) aylıklar ortalama 36 dolar, düz işçilere gündelik 1.20 dolar. Tayland'da gündelikler 1 dolar. serbest üretim bölgelerinde ücretler bu durumda.

Çalışma Koşulları

Serbest üretim bölgelerinin çoğunda düzenli iş haftası 48 saat. Fazla mesai saatlerinin çokluğu ve tatil günlerinin azlığı, serbest üretim bölgelerinde çalışma sürelerini yarı yarıya uzatıyor.

Örneğin Honkong'da çalışma süresi imalat sanayinde haftada 60 saatten fazladır. Günde 12 saatlik çalışmayla toplam 84 saatlik ve 7 günlük iş haftası Güney Kore endüstri işçilerinden beklenen bir zorunluluktur.

Tayland imalat sanayi tesislerinde ayda bir gün tatil yapmak üzere, günlük iş saati 8 saatir.

Özetlersek; serbest üretim bölgelerinde haftalık çalışma en az 48 saat, yılda en az 50 hafta, çok az tatil günü ve fazla mesai saatlerinin çokluğu, yaygın uygulamalardır.

İşgücünün Aşırı Sömürülüşü

Geri kalmış veya gelişmekte olan ülkelerde ücretlerin gelişmiş ülkelere göre daha düşük olduğunu biliyoruz. Ama gelişmekte olan ülkelerdeki serbest bölgelerde akıl almaz derecede düşüktür. “48 saatlik bir haftada günde 8 veya 10 saate varan bir işgünü için 1975 yılında düz çırak işçiye 1-2 dolar gündelik yada 50 dolarlık aylık ödenmektedir. 1975 yıllarında Hindistan'da, Endonezya'da, Güney Kore'de, Malezya'da, Filipinler'de, Tayvan'da, Maritus'da, Brezilya'da, Guatemala'da, Haiti'de, Honduras'da ve Kolombiya'da düz ve çırak işçilere saat ücretli olarak çeyrek dolar ödenmektedir.

Bombay Serbest Bölgesi'nde düz işçilere ödenen brüt aylık (yan ödemeler dahil) ortalama 25 dolar, çırak

Serbest Üretim Bölgelerinde Sendikalar

Bunca imkanlar ve teşviklerle donatılan serbest bölgelerde sermayeyi ürkütecek, sermayenin keyfini kaçırarak sendikalara hayat hakkı tanınmayacağı gayet açıktır. Sendikalar aslında Serbest Bölgelerin mantığına aykırıdır. Serbest Üretim Bölgeleri ve dünya pazarı fabrikalarını çalıştırdığı veya kurulmakta olduğu ülkeler genellikle sendikaların ya yasaklandığı ya da baskı altında tutulduğu yerler olmuştur. Örneğin Bahreyn ve Tayland'da yasaklanıyor. Honkong, Malezya, Filipinler ve Güney Kore'de politik fraksiyonlara bölünerek fonksiyonsuz hale getiriliyor. Endonezya'da Singapur'da ve Mısır'da sarılaştırılıyor.

Serbest Üretim Bölgelerinin hemen

hemen hepsinde grevler yasaktır ve bastırılır. Örneğin Hindistan, Endonezya, Malezya, Filipinler, Singapur, Güney Kore, Mısır, Tunus, Brezilya ve Haiti.

olmak gerekir. Nasıl olsa grev yasak, nasıl olsa direniş yasak diye bize köle ücreti ve kölelik şartlarını dayatmaları kaçınılmaz.

Türkiye'de Serbest Bölgelerde Sendikal Haklar

1475 Sayılı İş Yasası, 506 sayılı S.S.K. Yasası, 2821 ve 2822 sayılı Yasalar (Grev-Lokavt) hariç kağıt üzerinde olacak ama bunların uygulanması lafta kalacak. Devlet oraya dönüp bakmayacak bile.

Serbest Bölgeler Yasası'nın Geçici Birinci Maddesi Serbest Bölgelerde Serbest Bölgenin faaliyete geçmesinden itibaren Grev ve Lokavt 10 yıl yasaklanmıştır. Bu süre içinde toplu iş sözleşmelerinde taraflar anlaşamazsa Yüksek Hakem Kurulu karara bağlıyor. Grev yasağı olan bir bölgedeki işverenlerin ne kadar pervasız, küstah ve uzlaşmaz olduklarını görmemek için kör

HUKUK DIŞI UYGULAMALAR ARTARAK DEVAM EDİYOR

Türkiye'de özellikle OHAL Bölgesi'nde seçim öncesi yaşanan siyasi baskıları ve üyelerimiz ile diğer meslek örgütleri yöneticilerine uygulanan sürgünü protesto etmek için Birliğimiz tarafından 15 Nisan 1999 tarihinde yapılan basın açıklamasını yayınlıyoruz.

"Ülkemiz yeni bir yüzyıla 18 Nisan'da yapılacak genel ve yerel seçimlerle girmeye hazırlanırken; OHAL Bölgesi'nde ve ülkenin başka bölgelerinde demokratik yaşama yönelik saldırılar tüm hızıyla sürdürülüyor. İller İdaresi Yasası ve Kriz Merkezi Yönetmeliği ile bütün Türkiye olağanüstü hal ile yönetiliyor.

Demokratik yaşamın vazgeçilmez unsuru olan siyasi partilerin çalışmaları engelleniyor. Emeğin Partisi Genel Başkanı Diyarbakır'a sokulmuyor. Diyarbakır'da HADEP'in mitingi, başlamasına 25 dakika kala iptal ediliyor. Halkın mal ve can güvenliğini korumakla görevli olan emniyet güçleri; toplanmış olan kitleyi; yaşlı, çocuk, kadın ayırımı yapmadan, tüm halkı potansiyel suçlu olarak değerlendirerek, coplar ve tekmelerle saldırarak, döverek dağıtıyor ve binlerce kişi gözaltına alınıyor. Emniyet güçleri anti-demokratik uygulamalarını inatla sürdürüyor. ÖDP'nin seçim

çalışmalarına İstanbul ve Ankara'da faşistler tarafından saldırıya uğruyor, insanlar yaralanıyor. Her zaman olduğu gibi saldırıya uğrayanlar gözaltına alınıyor.

Diyarbakır'da görev yapan üyelerimizden TMMOB Makina Mühendisleri Odası Diyarbakır Şube Başkanı Hasan ESEN, Diyarbakır Köy Hizmetleri Makina İkmal Şube Müdürlüğü görevinden alınarak Amasya Köy Hizmetleri emrine mühendis olarak, TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Diyarbakır Şube Başkanı Zülküf KARATEKİN İller Bankası Diyarbakır Bölge Müdürlüğü'ndeki görevinden alınarak Kastamonu İller Bankası Bölge Müdürlüğü emrine sürülüyorlar. Diyarbakır Tabip Odası Başkanı M. Emin ULUĞ'un Kütahya'ya sürgününden sonra başlayan bu yeni sürgün dalgasında; arkadaşlarımız gibi gözaltına alındıktan sonra haklarında takipsizlik kararı verilmiş olmasına rağmen, Birleşik Taşımacılık Sendikası Diyarbakır Şube Başkanı Hasan SOYSAL ve Tüm Sosyal-Sen Diyarbakır Şube Başkanı Murat AĞAR da batı illerine sürülüyorlar.

OHAL Bölgesi'nde resmi görüş dışında tek bir ses çıkmaması için sürdürülmekte olan hukuk dışı uygulamalar bütün hızıyla devam ediyor.

YİTİRDİKLERİMİZ

Kemal Sarp

1947 yılında İstanbul'da doğdu.1970 yılında ODTÜ Şehir Bölge Planlama Bölümü'nü bitirdi.İller Bankası, ODTÜ, DPT'de ve bir süre serbest olarak çalıştı. TMMOB Şehir Planlama Mimar ve Mühendisleri Odası en büyük kurumsallaşma dönemini Kemal Sarp'ın başkanı olduğu yıllarda yaşadı. Bu; Kemal Sarp'ın özverili, disiplinli, titiz ve ısrarlı çabaları ile gerçekleşmiştir. Kemal Sarp'ı 8 Mart 1999 günü yitirdik. Yaşamını onurla anıyoruz.

Güney Özcebe

1930'da İstanbul'da doğdu.1948'de İTÜ İnşaat Bölümü'ne girdi. Elektrik İşleri Etüd Idaresi, DSİ'de çalıştı. Bir süre Amerika'da bulundu. 1969 yılında TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu'na giren Özcebe, İMO'yu 12 Mart ve 12 Eylül'ün en karanlık dönemlerinde omuzladı. 10 Mart 1999'da tedavi gördüğü hastanede hayata gözlerini yumdu. Saygıyla anıyoruz.

demokratik, barış içinde, özgür ve bağımsız türkiye için şiddet politikalarına son verilmelidir

25 Şubat 1999 tarihinde TMMOB, KESK, TTB, TÜRMÖB, Halkevleri, ÇGD, ÇHD, İHD, PSAKD, DİSK Ankara Merkez Temsilciliği tarafından yapılan ortak basın açıklamasının bazı bölümlerini sunuyoruz.

"...Türkiye, 1980 askeri darbesinden beri yaşamakta olduğu olağan üstü rejimin yeniden atağa geçtiği günler yaşıyor. Toplumda, demokrat, siyasi muhalifler ülkenin her noktasında baskı ve terör politikasının hedefi olmaktadır. Güvenlik güçleri; gözaltı, tutuklama, ve göz altında işkence uygulamalarını hızlandırmıştır; göstericilere karşı şiddet uygulamakta, ateş açmaktadır. Ölüm, yaralanmalar olmaktadır. Son hafta içinde pek çok ilimizde gözaltına alınanların sayısı dört bini aşmıştır. Bu ortamda görev yapan gazete, radyo, tv muhabirleri de şiddete uğramış, görev yapmaktan alıkonmuştur."

"...Ülkeyi yönetenleri şiddet politikasından ve halkı birbirine kirdiracak soven milliyetçi duyguları beslemekten vazgeçmeye çağırıyoruz. Gözaltındakilerin bir an önce yargı önüne çıkarılmasını, Susurluk Çetesi'nin üzerine gidilmesini, şiddet kullanan görevliler hakkında soruşturma açılmasını istiyoruz.

Abdullah Öcalan'ın Türkiye'ye getirilmesinden sonra ülke içinde başlayan ve şiddet içeren protestoları da kaygıyla izliyoruz. Kendini yakmalara; kamu hizmeti veren binalara, isyerlerine molotof kokteyli atılmasına ve yakılmasına; özel ve kamu araçlarının yakılmasına son verilmesini istiyoruz.

Kritik günler yaşadığımız son zamanlarda baskı/şiddet politikalarının gerginliği artıracığı açıktır. Gerilimi artırıcı değil, barışı ve kardeşliği geliştirici, toplumu soğukkanlı olmaya yönelten tutumların geliştirilmesini gerekli görüyoruz.

Tekel durumundaki gazeteleri, televizyon kanallarını ve gazetecileri, yangına körükle gitmekten, sovenizmi tirmandıran tutumlardan vazgeçmeye çağırıyoruz. Basın yayın kuruluşlarını ve gazetecileri toplumda istikrara, barış ve kardeşliğe en fazla gereksinim duyulan bir ortamda, meslek ahlakı gereği halkı doğru bilgilendirmeye ve tarafsızlık ilkelerine uymaya çağırıyoruz.

Nedenler ve koşullar ne olursa olsun; Kürt sorununu yok sayan veya unutturmaya çalışan politikalara son verilmelidir. Kürt sorununun tartışılabilirliği demokratik ve özgür ortamlara gereksinim vardır. Son günlerde ülkeyi yönetenlerin yaptığı gibi, sorunu yalnızca ekonomik boyutuyla gündeme getirmek çözümsüzlüğü sürdürmek demektir. Bu nedenlerle Kürt sorununun barışçıl demokratik çözümünü kaçınılmaz ve ertelenemez olarak değerlendiriyoruz."

"...Bizler, Sivil, demokratik, insan haklarına saygılı bir hukuk devletinin olusmasının, demokratik bir toplum yaratılmasının gündemimizin en temel sorunu olduğunu birkez daha açıklıyoruz. Demokratik, barış içinde, özgür ve bağımsız Türkiye'nin; demokrasi güçlerinin demokratik araç ve yöntemlerle sürdürecekleri mücadele, işbirliği ve dayanışmasıyla yaratılacağına inanıyoruz.. Bu amaca yönelik olarak tüm demokrasi güçlerini dayanışmaya çağırıyoruz."

Mühendislik Mimarlık Kurultayı'na Doğru

Mühendislik ve Mimarlık Kurultayı'na, "mesleki davranış kuralları" konusunda bir taslak sunmak ve bu taslağın tartışılması sürecini başlatmak amacıyla "Mühendislik ve Mimarlık Mesleki Davranış (Etik) Kuralları" taslak kitapçığı çıkarılmış ve üniversitelere, Odalara, İKK'lara dağıtım yapıp tartışmaya açılmıştır. Bu taslağın hazırlık sürecinde 11 Aralık 1998 tarihinde "Mesleklerde Etik Kurallar" konulu atölye çalışmasına tıpta, hukukta ve basında meslek kurallarını konusunda bir atölye çalışması yapılmıştır. 30 Ocak 1999 tarihinde ise, "Mühendislik ve Mimarlıkta Etik Kurallar ve Etik Eğitimi" konulu bir atölye çalışması yapıldı. Hazırlanan ilk taslak 11 Şubat 1999 tarihinde İzmir'deki bir üye forumunda tartışıldı. Bu çalışmalar da göz önünde bulundurularak sözedilen bu kitapçık hazırlandı.

"Mesleki davranış kuralları"nın -eğer kabul edilirse- meslek yaşamımızda hepimizi yakından etkileyecek kurallar haline geleceği ve meslek yaşamımızın ayrılmaz bir parçasını oluşturacağı sanınız belirtmeyi gerektirmeyecek kadar açıktır. Dolayısıyla bugünden ne kadar yaygın ve olgun bir tartışma yaşarsak, o kadar yerinde ve uygulanma yeteneğine sahip kurallar oluşturabileceğimiz de bir o kadar açık olmalıdır.

Bu tartışmayı yaygınlaştırmak üzere taslağa ilişkin görüşlerinizi kurultay öncesindeki üye toplantılarına katılarak belirtebilirsiniz. Ayrıca, görüşlerinizi işyeri temsilcilerinize, Oda' larınıza iletebileceğiniz gibi, TMMOB

Mühendislik Mimarlık Kurultayı Sekreteryası'na da gönderebilirsiniz. Ayrıca, bu haberleşme için etik@mmo.org.tr elektronik posta adresi alınmıştır. Konuya ilişkin haberler, belgeler ve bu kitapçık <http://www.mmo.org.tr/tmmob/mmk.htm> adresinde bulunmaktadır.

Mühendislik ve Mimarlık Kurultayı'na doğru Mühendislik Mimarlık Eğitimi Sempozyumu ilk duyurusu hazırlandı ve duyuruları yapıldı. 21 Nisan 199 tarihinde Düzenleme kurulu toplantısı yapılarak bildiri özetleri incelendi ve değerlendirildi. Sempozyum konularında yer almayan konu muhataplarına uzmanlarına ulaştırılıp inceleme yaptırılıyor.

Mühendislik ve Mimarlık Kurultayı'na doğru Akreditasyon, Ürün ve Hizmet Belgeleme Çalışmaları ve Yasal Statü Mevzuat Taraması çalışmaları taslak programın çıkarılması ve bu programın tartışılması şeklinde devam etmektedir.

Türkiye'de Mühendis-Mimar Kimliği ve Meslek Örgütlenmeleri Araştırma Projesi sonuç aşamasına gelmiş olup, 30 Nisan 1999 tarihinde kamuoyuna açıklanacaktır.

Rapor yazım aşamasında; geçmiş olan çalışma bulguları yazım öncesinde bir sunuşla tartışmaya açılacaktır. 30 Nisan 1999 tarihinde TUBİTAK Mustafa İnan Salonu'nda yapılacak sunuş toplantısı TMMOB, meslek örgütleri, işçi konfederasyonları temsilcileri ve üniversitelerin mühendislik-mimarlık bölümleri ve ekonomi alanındaki akademisyenler tarafından izlenecektir.

MÜHENDİS-MİMAR KADINLAR VE KADININ GELECEĞİ

8 Mart Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla Birliğimiz tarafından yapılan basın açıklamasından bazı bölümler aşağıdaki gibidir;

"...TMMOB'ye bağlı 23 meslek odasında kayıtlı toplam mühendis-mimarların Ancak 1/6'sı kadındır.

Branşlarına göre kadın mühendis-mimarların oransal dağılımında peyzaj mimarları, iç mimarlar, gıda, çevre, kimya mühendisleri, şehir ve bölge planlamacıları, mimarlar, ziraat ve tekstil mühendisleri ağırlıklı olarak yer alırken, bunu meteoroloji, inşaat, harita ve kadastro, metalurji ve diğer mühendislikler izlemektedir.

- Tüm dünyada ve ülkemizde de uygulanan istihdam ve ücret politikalarının cinsiyetler arasındaki ücret farklılıkları kadın-erkek mühendis mimarlar arasında da söz konusudur.

Genel olarak kadın mühendis-mimarların ücretlerinin

erkeklerle göre daha düşük olduğu görülmektedir.

-Türkiye'de mühendis-mimar yetiştiren üniversiteler ve mühendislik branşlarına göre kadın mühendis-mimarların kendi aralarında ücret ve konumları bakımından farklılıklar görülmektedir."

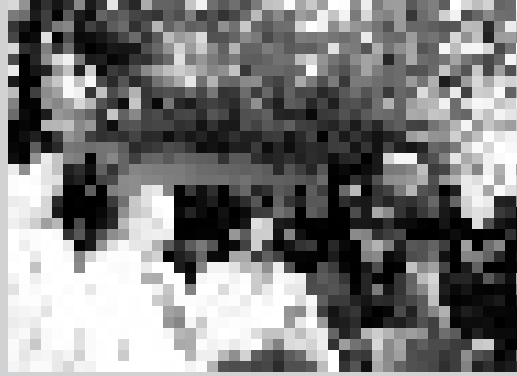
"...Bu durumda kadın mühendis-mimarların cinsiyet, mezun oldukları okul ve branşlarına bağlı olarak erkek mühendis-mimarlarla emek pazarında rekabete konu olması yanında, mühendis-mimar kadın işgücünün kendi içinde de parçalanmış bir yapıda olduğu söylenebilir.

Gerek kamu ve özel kesimde iş yapma gerekse işveren olma anlamında iş bölümündeki konumları bakımından kadın ve erkek mühendis-mimarlar arasındaki farklılıkların giderek kadınlar lehine geliştiği ve benzer konumlarda olmaları çok anlamlı ve olumlu bir gelişme olarak görülebilir."

"...Emekçi kadın yalnızca yasa önünde değil, yaşamda da erkekle hak eşitliğini kazanmak için kamu kurumlarının ve devletin yönetimine güçlü bir biçimde katılmalıdırlar."

TMMOB, "SASAKAWA ÇEVRE ÖDÜLÜ"NE

Birleşmiş Milletler Çevre Programı (UNEP) tarafından her yıl "Sasakawa Çevre Ödülü" adı ile bir ödül verilmektedir. Çevre yönetimi ve çevrenin korunması yönünde dikkate değer katkıları olan kişi/kişilere verilen ödül için, TMMOB Yönetim BERGAMA KÖYLÜLERİ'nin aday gösterilmesine karar vermiştir.

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'ne bağlı Çevre Mühendisleri Odası ve Mimarlar Odası'nın da görüşleri doğrultusunda, Yönetim Kurulumuz 1999 yılı adayı olarak Bergama Köylüleri'nin önerilmesine karar vermiştir.

Bergama Köylüleri'nin, Bergama Ovacık'ta gündeme gelen "Siyanürlü Altın İşletmeciliği"ne karşı gösterdikleri mücadele, çevre ve halk hareketi açısından örnek bir olay olmuştur. Yaratacağı çevre kirliliği yanında ülke kaynaklarımızın uluslararası altın tekelleri tarafından yağmalanmasına karşı bir mücadele de olan Bergama Direnişi bugün hukuksal zeminde elde edilen başarı ile de taçlanmıştır.

Avrupa Parlamentosu'nun; Gökova ve Bergama

hakkında idari mahkemenin yürütmeyi durdurma kararının uygulanması yönünde almış olduğu kararı da, Bergama Köylüleri'nin vermiş olduğu mücadelenin uluslararası düzlemdeki haklı başarısıdır.

Bu bağlamda, Bergama Örneği ve Bergama Köylüleri'nin mücadelesi ve yaratılan başarı bireysel değil, toplu bir mücadele

sonucunda elde edilmiştir. Bergama Köylüleri'nin çevreyi ve yaşam haklarını, ortak bilinç içinde savunmaları dünya çevre hareketi açısından da bir örnek yaratmıştır. Bergama Köylülerine 1999 yılı BM/UNEP Sasakawa Ödülü verildiği takdirde, yalnızca bir çevre direnişi değil, aynı zamanda bir halk hareketi, ulusal değerlere sahip çıkma anlayışı ve bu arada çevrenin korunması yönünde alınan yargı kararlarından ötürü de ulusal hukuk anlayışımız ve bu alandaki duyarlılık da ödül kapsamında tüm dünya kamuoyuna duyurulmuş olacaktır.